

CONSILIUL LEGISLATIV

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal, cu modificările și completările ulterioare

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal, cu modificările și completările ulterioare (b590/11.11.2024), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/4848/18.11.2024 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D1244/19.11.2024,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare, în fapt, completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, în sensul stabilirii a trei noi infracțiuni - calomnia, defăimarea țării sau a națiunii, precum și defăimarea țării în relațiile internaționale.

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. h) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea

dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, **titlul** trebuie reformulat, astfel:

„Lege pentru completarea Legii nr. 286/2009
privind Codul penal”.

Pentru același motiv, **partea introductivă a articolului unic și părțile dispozitive ale pct. 1 și 2** trebuie redactate după cum urmează:

„**Articol unic.** - Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. După articolul 227 se introduce un nou capitol, Capitolul X, alcătuit din articolele 227¹ și 227², cu următorul cuprins:

„Capitolul X - Infrațiuni contra demnității;
Calomnia Art. 227¹ - ...;
Proba verității Art. 227² - ...”.

2. După articolul 412, în cadrul Titlului X, se introduc două noi articole, art. 412¹ și 412², cu următorul cuprins:

Defăimarea țării sau a națiunii Art. 412¹ - ...;
Defăimarea țării în relațiile internaționale Art. 412² ...”.

5. În ceea ce privește norma propusă la **pct. 1** pentru **art. 227¹**, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, cele trei alineate trebuie marcate cu cifre cuprinse între paranteze.

La **alin. 1**, precizăm că modalitatea de stabilire a pedepsei amenzii penale nu este corectă, în raport cu prevederile art. 61 din Codul penal. Astfel, stabilirea prin lege a limitelor amenzii nu este compatibilă cu sistemul zilelor-amendă, consacrat prin dispozițiile art. 61 alin. (1) din Codul penal. Prin urmare, textul trebuie să prevadă doar specia de pedeapsă (respectiv amenda), urmând a fi eliminată expresia „de la 1.500 la 15.000 lei”.

La **alin. 2**, pentru corectitudinea exprimării, expresia „se pun în mișcare” trebuie redată sub forma „se pune în mișcare”.

Precizăm că norma din **alin. 3**, referitoare la „împăcarea părților” trebuie eliminată, întrucât, potrivit art. 159 din Codul penal, împăcarea poate interveni **în cazul în care punerea în mișcare a acțiunii penale**

s-a făcut din oficiu, dacă legea o prevede în mod expres. Prin urmare, instituția împăcării nu poate fi incidentă în cazul infracțiunilor pentru care acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, astfel cum este cazul infracțiunii de calomnie, propusă prin proiect.

6. La **art. 227²**, astfel cum este propus la **pct. 1**, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, teza a doua trebuie redată în continuarea tezei întâi.

7. La **pct. 2**, ca observație de ordin general, ținând seama de faptul că cele două infracțiuni propuse prin proiect protejează aceleași relații sociale, faptele trebuie prevăzute în cuprinsul unei incriminări unice, care să facă obiectul unui singur articol prin care să se stabilească infracțiunea de defăimare a țării sau a națiunii. În cuprinsul acestui articol ar urma să fie prevăzute, în cuprinsul unor alineate distincte, toate variantele infracțiunii, precum și situațiile care înlătură răspunderea penală, ținându-se seama de observațiile din cuprinsul punctelor subsecvente ale avizului.

8. La **pct. 2**, la norma propusă pentru **art. 412¹ alin. (1)**, semnalăm că din utilizarea noțiunii de „știri” ar putea rezulta că incriminarea vizează exclusiv faptele săvârșite prin intermediul mijloacelor de comunicare în masă. Precizăm că această interpretare conduce la concluzia că subiect activ al infracțiunii nu poate fi decât o persoană fizică sau juridică a cărei activitate se desfășoară în domeniul mass-media. Se impune, de aceea, reanalizarea soluției legislative propuse, în funcție de intenția de reglementare, și reformularea textului, astfel încât sfera subiecților activi să rezulte cu claritatea necesară.

În plus, precizăm că, prin folosirea cuvântului „tendențios” precum și a sintagmei „de natură să aducă atingere intereselor statului sau instituțiilor de stat”, norma nu întrunește cerințele specifice de claritate, previzibilitate și accesibilitate, reglementarea creând premisele unor posibile aplicării abuzive, cu încălcarea libertății de exprimare consacrate de art. 30 din Constituție.

Reiterăm observația și pentru **art. 412² alin. (1)**, cu referire la sintagma „defăimează sub orice formă”, precum și pentru **alin. (2)**, referitor la sintagma „de natură să prejudicieze interesul general al României, ori suveranitatea țării”.

Este necesară, de aceea, reanalizarea textelor propuse și reformularea lor corespunzătoare.

9. Precizăm că norma propusă la **pct. 2** pentru **art. 412¹ alin. (1)** cuprinde incriminări deja existente în cuprinsul Codului penal, în cuprinsul art. 368 - Instigare publică, al art. 369 - Incitarea la violență, ură sau discriminare, respectiv al art. 405 - Propaganda pentru război, astfel încât trebuie eliminată din proiect.

10. Dispozițiile **alin. (3) și (4) ale art. 412¹**, propus la **pct. 2**, care stabilesc anumite situații în care este înlăturată răspunderea penală, trebuie reanalizate, întrucât, în forma preconizată prin proiect, acestea sunt incompatibile cu incriminarea din cuprinsul alin. (1) și nu îndeplinesc cerințele de claritate și previzibilitate, astfel încât trebuie reanalizate și reformulate în mod corespunzător.

11. La **art. 412² alin. (2)**, propus la **pct. 2**, semnalăm că norma de incriminare nu are în vedere procedura de încheiere „a tratatelor sau contractelor” internaționale, astfel cum aceasta este reglementată în Legea 590/2003 privind tratatele, și nici dispozițiile art. 11 alin. (2) și (3) din Constituție referitoare la intrarea în vigoare a acestor categorii de acte. Precizăm că, în nicio situație, tratatele sau contractele internaționale nu devin obligatorii prin voința funcționarilor publici, astfel încât răspunderea penală a acestora nu poate fi instituită în forma propusă prin proiect.

PRESEDINTE

Florin IORDACHE

București

Nr. 1277/12.12.2024